

3. Фішер Дж. Психологічна травма: діагностика та принципи терапії. Львів: Видавництво «Свічадо», 2021. 400 с.

УДК: 612.741.1

Кириченко Є.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОТЕЗУВАННЯ ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ ЖЕРТВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ І ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ

Анотація. У доповіді розкривається тема реабілітаційних технологій, зокрема протезування як засобу відновлення та адаптації жертв військових дій і техногенних катастроф.

Ключові слова: біопротези, реабілітація, біосигнали, соціальна інтеграція

Kyrychenko Ye.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

PROSTHETICS AS A MEANS OF ADAPTATION FOR VICTIMS OF MILITARY CONFLICTS AND MAN-MADE DISASTERS

Abstract. The report explores the topic of rehabilitation technologies, particularly prosthetics as a means of recovery and adaptation for victims of military conflicts and man-made disasters.

Keywords: bioprosthesis, rehabilitation, biosignals, social integration

Важливим і першочерговим запитом в галузі сучасної реабілітаційної техніки в усьому світі є розробка протезів та високофункціональних біопротезів. В Україні актуальною є потреба адаптації тих, хто отримав травми чи каліцтва внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, що додатково задекларовано в постанові Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 518 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 454 від 12.04.2022)

Дослідження в цьому напрямку ведуться з особливою інтенсивністю, що пов'язано зі зростаючою потребою в найбільш повному відновленні працездатності людей з ампутаціями кінцівок, потребою у відновленні їх соціального положення і здатності виконувати як повсякденні, так і спеціальні завдання. Разом з тим, розповсюдженим конструкціям притаманні недоліки, пов'язані з односторонністю напрямків дослідження та проектування протезів. Таким чином, основними напрямками медичного апаратобудування, є комплексне вирішення технічних та медичних завдань для розвитку галузі протезування. Удосконалення конструктивних рішень протезів виконується підбором оптимального приводу рухомих елементів та рухомих елементів протеза загалом, забезпеченням відчуттів елементами протеза методом відбору та обробки біосигналів від частини кінцівки, що залишилася після ампутації та розробка змінних окремих елементів протеза при їх пошкодженні.

Сьогодні застосовується значна кількість технологій протезів кінцівок, зокрема матеріалів та методів для їх виготовлення та способів керування на основі розширеної фізіологічної пропріоцепції, електроміографічних сигналів тощо. Ефективним способом розробки ергономічного та надійного протезування є велика кількість варіантів поєднань таких підходів.

Формування стандартизованого напрямку (концепції) до конструювання протезів та високофункціональних біопротезів на основі накопичення, узагальнення та систематизації наявних і пріоритетних знань та досягнень в цій галузі є нагальною потребою в галузі сучасної реабілітаційної техніки.

Джерела та література

1. Дедів Л.Є., Дозорська О.Ф., Дозорський В.Г., Яворська Є.Б. Метод опрацювання біосигналів для задачі відновлення комунікативної функції людини, Науковий журнал "Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського", 2018. - Т. 29 (68) № 4 2018 Ч.2 - Київ, 2018. - С. 26-30

2. Інтелектуальні технології в медичній діагностиці, лікуванні та реабілітації: монографія / [С. В. Павлова, О.Г. Авруніна, С.М.Злепка, Є.В.Бодяньського та ін.]; за редакцією С.Павлова, О.Авруніна. – Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К», 2019. –260 с.

3. Яворська Є. Б. Конструкція ендоскелета біокерованого протеза кисті руки / В.Г. Дозорський, О.Ф. Дозорська, Є.Б. Яворська // III Міжнародна науково-технічна конференція “Перспективи розвитку машинобудування та транспорту – 2023” (1-3.06.2023, м. Вінниця) : ел.збірник. – Вінниця : ВНТУ, 2023. – 3 с.
<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/prmt/pmrt2023/paper/view/18336/15168>

УДК: 159.942.072:355.1–057.15

Козак О., асистент

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ СІМ'ЯМ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Анотація. Збройна агресія проти України спричинила масове залучення громадян до участі у бойових діях. В тезах розглянуто психологічні труднощі, з якими стикаються члени родин ветеранів війни, та особливості надання їм психологічної підтримки. Окреслено основні напрями психокорекційної та психотерапевтичної роботи з родинами, підкреслено важливість системного, травма-орієнтованого та ресурсного підходів. Представлено аналіз актуальних досліджень і рекомендацій щодо організації фахової допомоги.

Ключові слова: ресурсний підхід, ветеран, психологічна підтримка

Kozak O., Assistant Lecturer

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

PECULIARITIES OF PROVIDING PSYCHOLOGICAL SUPPORT TO FAMILIES OF WAR VETERANS IN UKRAINE

Abstract. The armed aggression against Ukraine has led to the mass involvement of citizens in combat operations. This paper explores the psychological challenges faced by the family members of war veterans and the peculiarities of providing them with psychological support. It outlines the main areas of psychocorrective and psychotherapeutic work with families, emphasizing the importance of systemic, trauma-informed, and resource-based approaches. An analysis of current research and recommendations for organizing professional assistance is presented.

Keywords: resource-based approach, veteran, psychological support.

Війна змінює не лише долі військовослужбовців, а й життя їхніх родин. Повернення ветеранів додому супроводжується значними психологічними трансформаціями в межах сімейної системи. Дослідження вказують, що сім'ї ветеранів часто стикаються зі стресом, емоційним виснаженням, порушенням комунікацій і ролей, а також розвитком симптомів вторинної травматизації [4].

Після повернення з війни військовослужбовці зіштовхуються з низкою психологічних труднощів, серед яких найпоширенішими є посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), тривожність, депресія, агресивність та емоційна нестабільність. Ці прояви напряму впливають на емоційний клімат у родині, що робить сім'ю ветерана вразливою до конфліктів, дезадаптації та психологічного виснаження. Тому питання надання комплексної психологічної підтримки не лише ветеранам, а й їхнім родинам — стає соціально значущим і пріоритетним.

Повернення ветерана додому супроводжується адаптаційною кризою як для нього самого, так і для його сім'ї. Серед найпоширеніших проблем:

— зміна ролей у родині (ветеран може втратити відчуття контролю або, навпаки, бути надмірно авторитарним);